

Осреднен депозитен индекс (ОДИ) като референтен лихвен процент по сделки за факторинг, деноминирани в левове

Подробна информация за прилагане на Методиката и примери за изчисление

1. Предмет

Методиката регламентира начина на изчисляване на Осреднен депозитен индекс (ОДИ) като референтен лихвен процент на „УниКредит Факторинг“ ЕАД (Фактора) по сделки за факторинг, деноминирани в левове, както и начина на прилагането му и на периодичната му промяна.

2. Обхват

ОДИ представлява референтен лихвен процент, приложим по сделки за факторинг с променлива лихва, деноминирани в левове и отпускани от Фактора на юридически лица.

3. Източник на данни и начин на изчисляване

Източникът на данни за ОДИ е Лихвената статистика на Българската народна банка (БНБ), по-конкретно – таблиците „Лихвени проценти и обеми по салда по срочни депозити на сектор Нефинансови предприятия“, „Лихвени проценти и обеми по салда по срочни депозити на сектор Домакинства“, „Лихвени проценти и обеми по салда по овърнайт-депозити и депозити, договорени за ползване след предизвестие, на сектор Нефинансови предприятия“, „Лихвени проценти и обеми по салда по овърнайт-депозити и депозити, договорени за ползване след предизвестие, на сектор Домакинства“, публикувани на интернет страницата на БНБ:

<http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StInterestRate/StIRInterestRate/index.htm#>

и, за краткост, наричана оттук нататък „Лихвената статистика“ или „Таблиците“.

Използват се само данните за депозити в български левове.

ОДИ представлява осреднен (среднопретеглен) лихвен процент по целия обем на левови депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства в банковата система в България.

Тъй като към момента самата БНБ не публикува този най-агрегиран лихвен процент, но предоставя всички данни, необходими за неговото калкулиране, Факторът го изчислява, изцяло на основата на тези данни, както следва:

- A. Идентифицират се категориите клиенти и видовете депозити, които, събрани заедно, изчерпват всички левови депозити от Лихвената статистика. Към момента, това са следните колони в Таблиците:
 - o Нефинансови предприятия:

- овърнайт депозити, в левове;
 - срочни депозити, в левове, над 1 ден до 2 години;
 - срочни депозити, в левове, над 2 години;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове, до 3 месеца;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове, над 3 месеца;
 - Домакинства:
 - овърнайт депозити, в левове;
 - срочни депозити, в левове, над 1 ден до 2 години;
 - срочни депозити, в левове, над 2 години;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове, до 3 месеца;
 - депозити, договорени за ползване след предизвестие, в левове, над 3 месеца;
 - С цел избягване на недоразумение, следва да се отбележи, че в Таблиците, в сегашния им вид, са представени и други категории срочни депозити (над 1 ден до 1 месец, над 1 месец до 3 месеца, над 3 месеца до 6 месеца, над 6 месеца до 12 месеца и над 1 до 2 години), но те се игнорират за целите на калкулацията, тъй като вече са представени накуп в категорията „срочни депозити, в левове, над 1 ден до 2 години“.
- V. Намират се двете колони от Таблиците, съответстващи на ефективен годишен процент и, съответно, обеми (в млн. лв.), за съответния (един и същ) месец. Първата колона съдържа стойностите за осредняване, а втората – теглата на всяка една стойност.
- C. За всяка от категориите (колони) по т. А, се умножават двете стойности от колоните по т. В, т.е. ефективният годишен процент по обема в млн. лв., представляващ негово тегло.
- D. Получените по т. С произведения се сумират.
- E. Отделно се сумират само теглата (обемите в млн. лв.), за всяка от категориите (колони) по т. А.
- F. Резултатът по т. D се разделя на резултата по т. E.
- G. Полученият по т. F резултат се закръгля до втория знак след десетичната запетая.

Накратко, прилага се следната формула:

$$\frac{\sum_i^n (\text{ЕГП}_i \times T_i)}{\sum T_i}$$

където:

- ЕГП е ефективен годишен процент;
- Т е прилежащият обем, представляващ теглото;
- i е категорията клиенти, съответно вид депозити, изброени в т. А;
- n е крайният брой на категориите клиенти, съответно вид депозити, изброени в т. А.

Нагледен пример за съответна калкулация на стойността на ОДИ на база на данни към месец юли 2021 г. е илюстриран по-долу:

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО ОВЪРНАЙТ-ДЕПОЗИТИ И ДЕПОЗИТИ, ДОГОВОРЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ СЛЕД ПРЕДИЗВЕСТИЕ, НА СЕКТОР НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ						ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО ОВЪРНАЙТ-ДЕПОЗИТИ И ДЕПОЗИТИ, ДОГОВОРЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ СЛЕД ПРЕДИЗВЕСТИЕ, НА СЕКТОР ДОМАКИНСТВА							
	Ефективен годишен процент			Обеми в млн. лв.				Ефективен годишен процент			Обеми в млн. лв.		
	Овърнай-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие		Овърнай-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие			Овърнай-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие		Овърнай-депозити	Депозити, договорени за ползване след предизвестие	
		в левове			в левове				в левове			в левове	
		до 3 месеца	над 3 месеца		до 3 месеца	над 3 месеца			до 3 месеца	над 3 месеца		до 3 месеца	над 3 месеца
06.2021	0.00	-	-	16740.9	-	-	06.2021	0.00	0.24	-	27260.8	322.7	-
07.2021	0.00	-	-	17370.7	-	-	07.2021	0.00	0.17	-	27573.7	321.3	-

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ НА СЕКТОР НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ															
	Ефективен годишен процент						Обеми в млн. лв.								
	в левове						в левове								
	над 1 ден до 2 години						над 2 години		над 1 ден до 2 години						над 2 години
	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	над 2 години	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	над 2 години			
06.2021	0.04	-0.05	0.03	0.01	0.08	0.11	0.70	997.6	198.5	68.5	205.8	439.5	85.2	57.0	
07.2021	0.04	-0.04	0.02	0.01	0.07	0.08	0.69	923.0	176.1	68.6	169.4	427.1	81.8	57.0	

ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ И ОБЕМИ ПО САЛДА ПО СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ НА СЕКТОР ДОМАКИНСТВА															
	Ефективен годишен процент						Обеми в млн. лв.								
	в левове						в левове								
	над 1 ден до 2 години						над 2 години		над 1 ден до 2 години						над 2 години
	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	над 2 години	над 1 ден до 1 месец	над 1 до 3 месеца	над 3 до 6 месеца	над 6 до 12 месеца	над 1 до 2 години	над 2 години			
06.2021	0.08	0.00	0.01	0.04	0.13	0.32	0.76	11871.7	3091.4	1310.0	1692.0	5077.2	701.1	715.2	
07.2021	0.08	0.00	0.01	0.04	0.12	0.31	0.73	11678.4	2986.1	1334.2	1656.4	5011.9	689.9	707.2	

Пример: Към месец юли 2021 г., стойностите за осредняване са в жълтите клетки, а съответните им тегла - в сините клетки. Калкулацията е следната:

$$= (0 * 17370.7 + 0 * 27573.7 + 0.17 * 321.3 + 0.04 * 923.0 + 0.69 * 57 + 0.08 * 11678.4 + 0.73 * 707.2) / (17370.7 + 27573.7 + 321.3 + 923 + 57 + 11678.4 + 707.2)$$

Получената среднопретеглена стойност се закръгля до втория знак след десетичната запетая и резултантната стойност на индекса е 0.03 (в %).

Забележка: В примера по-горе, числата отговарят на визуалното представяне в таблицата, но фактическите стойности в жълтите клетки не са закръглени до втория знак, а тези в сините клетки не са закръглени до първия знак след десетичната запетая.

При калкулирането на стойността на ОДИ, видно от описанието по-горе, Факторът не упражнява никаква собствена преценка, като единствено прилага общоприета формула за изчисляване на среднопретеглена стойност към публикувани от БНБ статистически данни.

Ако в даден бъдещ момент БНБ промени формата на представяната Лихвена статистика, по отношение на категориите клиенти и/или видове депозити, Факторът ще пригоди изчисленията към новия формат, като във всеки случай крайният резултат ще бъде коректно и последователно изчислен среднопретеглен лихвен процент по целия обем на левови депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства в банковата система в България.

Ако в даден бъдещ момент самата БНБ започне да изчислява и публикува този най-агрегиран показател, покриващ целия обем на левови депозити на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства, Факторът ще пристъпи към директното му използване, като единствено ще прилага закръгляне до втория знак след десетичната запетая, в случай че БНБ не го е направила.

4. Ред и честота на обявяване и период на валидност

Стойността на ОДИ се променя месечно.

На своята интернет страница

<http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StInterestRate/StIRInterestRate/index.htm#>,

БНБ публикува Лихвената статистика преди края на всеки календарен месец, на база на данни към предходния месец.

На база на така публикуваните от БНБ статистически данни към последния наличен в Таблиците месец, Факторът изчислява новата стойност на ОДИ, следвайки описаната в т. 3 (по-горе) методика, и я публикува на своята интернет страница <https://www.unicreditfactoring.bg> в първия работен ден на следващия календарен месец.

Така изчислената и обявена стойност на ОДИ се прилага, считано от първия работен ден (за Република България) от календарния месец, следващ публикуването на съответните статистически данни от БНБ, до деня, предхождащ първия работен ден на следващия календарен месец, включително.

Пример:

- 27 юли: БНБ публикува Лихвената статистика, с последни данни към месец юни, на своята интернет страница.
 - 1 август (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): Факторът публикува на своята интернет страница съответната нова стойност на ОДИ, изчислена на база на публикуваните от БНБ на 27 юли данни.
 - 1 август (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): новата стойност на ОДИ, валидна за месец август, влиза в сила.
-
- 27 август: БНБ публикува Лихвената статистика, с последни данни към месец юли, на своята интернет страница.
 - 1 септември (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): Факторът публикува на своята интернет страница съответната нова стойност на ОДИ, изчислена на база на публикуваните от БНБ на 27 август данни.
 - 1 септември (а ако тази дата е почивен ден за България – първият следващ работен ден): новата стойност на ОДИ, валидна за месец септември, влиза в сила.

В случай на преустановяване на непрекъсваемостта на публикуването на данните от Лихвената статистика от страна на БНБ, при което Факторът се окаже в невъзможност да изчисли ОДИ за следващия месец, Факторът си запазва правото да вземе решение за продължаване на валидността на последната изчислена стойност на ОДИ за определен от Съвета на Директорите му (СД) период след края на месеца, в който БНБ е преустановила публикуването на данните от Лихвената статистика, до момента на идентифициране и одобрение от СД на подходящ заместител на ОДИ.

--- //---